

تحلیلی از تحولات اخیر غزه، جایگاه بازیگران و پیامدهای منطقه‌ای آتش‌بس غزه؛ آرامشی موقت در میان طوفان

بامضای مرحله نخست توافق آتش‌بس میان حماس و رژیم صهیونیستی، بار دیگر چرخه «توقف موقت جنگ» در نوار غزه آغاز شد؛ چرخه‌ای که در ظاهر نشانه‌ای از امید به صلح است، اما در باطن خود حامل نشانه‌هایی از تداوم تنش و بازآزایی معادلات منطقه‌ای محسوب می‌شود. این توافق که با میانجی‌گری آمریکا، قطر و مصر به دست آمده، هم از نظر محتوایی و هم از حیث زمان‌بندی، پیام‌های سیاسی و راهبردی متعددی در خود دارد.

۱. مفاد اصلی توافق

بر اساس متون منتشرشده از کانال‌های تحلیلی منطقه‌ای، مفاد مرحله نخست توافق شامل محورهای زیر است:

- آزادی ۲۰ اسیر اسرائیلی در برابر حدود دوهزار زندانی فلسطینی، از جمله ۲۵۰ محکوم به حبس ابد.
- تضمین توقف موقت جنگ توسط میانجی‌ها و آمریکا.
- آغاز ورود کالاهای ضروری از پنج گذرگاه با ظرفیت روزانه ۴۰۰ کامیون، تحت مدیریت حماس و واتس «انزوا».
- عقب‌نشینی آتش اسرائیل از مناطق جمعیتی غزه، به جز محور رفح و فیلادلفیا.
- تعویق مذاکرات درباره آینده اداره غزه، دولت محلی، بازسازی و موضوع خلع سلاح به «مرحله دوم» توافق.

این مفاد در ظاهر تفاوت‌چندانی با توافقی‌های پیشین ندارد، اما تغییر بازیگر ضامن و مدیر میدانی (از شرکت‌های اسرائیلی-آمریکایی به حماس) و نیز پذیرش رسمی نقش این جنبش در مدیریت منطقه، جنبه‌ای تعیین‌کننده دارد.

۲. از میدان جنگ تا میز مذاکره؛ تغییر موقعیت بازیگران

توافق فعلی نه تنها به معنای پیروزی یا شکست هیچ‌یک از طرف‌ها نیست، بلکه بیشتر به معنای تغییر تاکتیکی در نوع مواجهه دوطرف است. حماس در پی تغییر صحنه، از نبرد نظامی به صحنه سیاسی و بازسازی اجتماعی است؛ هدفی که در صورت تحقق، می‌تواند مشروعیت این جنبش را در سطح مردمی و منطقه‌ای بازتعریف کند.

در مقابل، اسرائیل با وجود توان نظامی گسترده، در تحقق اهداف اعلامی خود-ناپودی کامل حماس و کنترل غزه- تا کلام مانده و ناچار به پذیرش توقف موقت شده است. از سوی دیگر، فشارهای فزاینده داخلی بر کابینه نتانیاها و اختلافات میان سه رکن اصلی دولت (نتانیاها، بن‌گوریون و اسموتریچ)، نشان می‌دهد که آتش‌بس نه از سر تمایل، بلکه تحت اجبار سیاسی و فشار آمریکا به او تحمیل شده است. در واقع، واشنگتن با اعمال نفوذ مستقیم، بار دیگر سیاست «مهار بحران» نه حل آن، را در پیش گرفته است.

۳. جایگاه آمریکا و ترامپ؛ میانجی یا بازیگر اصلی؟

در روایت‌های رسانه‌ای پیرامون توافق، نام ترامپ بیش از هر میانجی دیگری تکرار شده است.

این مسئله چند پیام دارد:

۱. ترامپ می‌کوشد نقش «رئیس‌جمهور صلح» (رافیکند و از این طریق، تصویر خود را در سیاست خارجی ترمیم نماید.
۲. ضمانت مشخصی او بر اجرای آتش‌بس، نوعی ریسک سیاسی محسوب می‌شود؛ زیرا در صورت نقض توافق، این شکست مستقیماً به نام ترامپ ثبت خواهد شد.
۳. برای تل‌آویو، این مسئله آزمونی حیثیتی است؛ آیا اسرائیل حاضر است در برابر فشار و ضمانت آمریکایی کوتاه‌نماید؟ بدین ترتیب، آتش‌بس کنونی می‌تواند به آزمون مشروعیت آمریکا در مدیریت بحران‌های خاورمیانه تبدیل شود.

۴. محور مقاومت و بازتاب منطقه‌ای

در فضای پس از توافق، تحلیل‌های متعددی از احتمال گسترش آتش‌بس در غزه و شعله‌ور شدن تنش در جبهه‌های دیگر مطرح شده است. به ویژه آنکه مشاوره‌بر انقلاب‌هشدار داده است: «آتش‌بس غزه ممکن است مقدمه پایان آتش‌بس در جبهه‌های دیگر مانند عراق، یمن یا لبنان باشد».

این دیدگاه بر پایه دو فرض استوار است:

۱. مقاومت منطقه‌ای اکنون نقش «ضامن غیررسمی» آتش‌بس را ایفا می‌کند.
۲. هرگونه نقض توافق توسط اسرائیل می‌تواند واکنش زنجیره‌ای از سوی گروه‌های مقاومت در جبهه‌های دیگر را اعمال کند.

از این منظر، غزه نه نقطه پایان، بلکه گره اصلی توازن قدرت در کل محور مقاومت تلقی می‌شود.

۵. پیامدهای سیاسی برای نتانیاها

از دست رفتن انسجام کابینه، نارضایتی جناح راست افراطی و انزوای بین‌المللی اسرائیل از جمله پیامدهای آشکار این توافق است. در حالی که بیش از ۱۴۰ کشور، از جمله چند دولت غربی، فلسطین را به رسمیت شناخته‌اند، نتانیاها با بحران مشروعیت در سطح داخلی و بین‌المللی مواجه است.

در چنین شرایطی، حتی آتش‌بس نیز به جای آنکه «فرصتی برای تنفس» باشد، می‌تواند به نشانه ضعف و عقب‌نشینی تعبیر شود؛ به ویژه که رسانه‌های اسرائیلی خود به ناکامی در تحقق اهداف جنگی اذعان کرده‌اند.

۶. جمع‌بندی: آرامش شکننده آینده‌ای نامطمئن

آتش‌بس کنونی را باید از جهاتی نه صلح، بلکه تعلیق موقت درگیری‌ها دانست. در بهترین سناریو، این توافق می‌تواند زمینه‌ساز بازسازی محدود و بهبود نسبی شرایط انسانی در غزه باشد؛ اما در بدترین حالت، بازگشت به درگیری طی هفته‌ها یا ماه‌های آینده محتمل است. آنچه اکنون اهمیت دارد، تحول در منطق جنگ و صلح است؛ جنگ از عرصه نظامی به میدان سیاسی و روانی منتقل شده و هر طرف تلاش می‌کند روایت خود را بر افکار عمومی تحمیل کند.

۹۰ میلیارد دلار هزینه جنگ

صهیونیست‌ها طی دو سال گذشته عملیات‌های سنگینی در منطقه انجام داده‌اند که هزینه آن‌ها به ۹۰ میلیارد دلار می‌رسد. بخش بیشتر این مبلغ صرف خرید سلاح، تعمیرات، مهمات، پرداخت حقوق نظامیان، خسارات جنگی و اقدامات کنترلی بر اقتصاد شده است.

۳ هزار کشته رسمی و اعلام نشده

رژیم صهیونی به طور رسمی تعداد کشته‌های نظامی خود در جنگ را ۱۱۵۲ نفر اعلام کرده است. این در حالی است که بارها مقاومت لبنان یا غزه با فیلم و تصاویر به صورت مستند تلفات تجهیزات و نفرات را ثبت کرده، اما علی‌رغم افشای آن، تل‌آویو به راحتی تلفات مزبور را سانسور کرده است.

سقوط حمایت به کمتر از ۵۰٪ در آمریکا

غرب، رژیم صهیونی را تأسیس و حفظ کرده است. جنگ اما حمایت دو حزبی از تل‌آویو را در معرض تحول قرار داده است. ۵۵ درصد جمهوری خواهان و تنها ۱۸ درصد دموکرات‌ها همچنان نگاه مثبتی به دولت رژیم صهیونی دارند، در حالی که پیش از این آمارها بسیار بالاتر بود.

فرهنگ‌یختگان

شماره ۴۵۲۷ | مهر ۱۹ ۱۴۰۴
صفحه ۸ | ربيع الثاني ۱۸ ۱۴۴۷
تیر ۱۱ ۲۰۲۵

FARHIKHTEGAN ONLINE
FARHIKHTEGANDAILY.COM

یک‌دهم درآمد ملی خرج ارتش

رژیم صهیونی با افزایش ۶۵ درصدی در هزینه‌های نظامی آن را به نزدیک ۸,۸٪ تولید ناخالص داخلی رسانده است. اختصاص این میزان از درآمد ملی به بودجه نظامی، رژیم صهیونی را در کنار اوکراین به اولین هادر جهان از این نظر تبدیل کرده است.

غزه نمی‌بازد

۷

۲ هزار تانک و خودروی زرهی

رژیم صهیونی در طول جنگ غزه به طور تخمینی شاهد هدف قرار گرفتن ۲ هزار مورد از تجهیزات زرهی خود شامل تانک، نفربر، خودروهای زرهی و بولدوزرهای تقویت‌شده بوده است. از ۶۰۰ عراده تانک مرکاوا ۴ و ۵ تولید شده به عنوان مهم‌ترین دارایی زمینی صهیونیست‌ها، ۱۰۰ تا ۱۵۰ عراده به طور کامل نابود شده‌اند.

اصرار ۱۴۰ کشور بر استقلال فلسطین

جنایت‌های رژیم کار را به جایی رساند که با اعتراضات شکل گرفته، دولت‌های مختلف حتی آنان که موجودیت رژیم به حمایتشان وابسته است برای حفظ آبروی خود و مدیریت فشارهای داخلی مجبور شدند در حرکت‌های مختلف، از جمله اقدام مشترک با حضور ۱۴۰ کشور، بر لزوم تأسیس کشور فلسطین تأکید کنند.

۱۰۰ هزار مجروح جسمی و روانی

روژنامه «بیدعوت آمارونوت» تعداد مجروحان نظامی را ۱۸ هزار نفر گزارش کرده که یک سوم آن مربوط به آسیب‌های جسمی است. بیمه رژیم صهیونی از مراجعه ۸۱ هزار نفر غیرنظامی به بخش‌های درمانی شامل ۳۰ هزار نفر با مشکلات حاد روانی، ۴ هزار نفر با معلولیت جسمی و ۲ هزار نفر با مشکلات ترکیبی خبر داده است.

ترامپ یک سال دیگر هم نامزد نوبل صلح است

نوبل بازی ادامه دارد

دکتر ولایتی در دیدار رئیس و مدیران دانشگاه آزاد اسلامی تأکید کرد

پرکردن خلأ علوم انسانی وظیفه دانشگاه است

با ۱۵ دقیقه تماشای تلویزیون بیننده می‌شوید

آدرس غلط ندهید این موفقیت نیست

۵

سامان احتشامی، موسیقی‌دان و آهنگ‌ساز در گفت‌وگو با «فرهنگ‌یختگان»:

قشر متوسط از کنسرت حذف شده است

۵

گزارش «فرهنگ‌یختگان» از واقعیت‌های ماجرای بازسازی ابرها

مهندسی ابر چقدر ممکن است؟

۶